

12. 1. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik slov k formulářům a podpisům na nich

„Akreditační novela[1] insolvenčního zákona[2], která již dovršila první půlrok její účinnosti, měla mj. trochu ulehčit práci všem, kdo se pohybují kolem insolvencí.“ Jednou z cest směřujících k onomu ulehčení byly také formuláře, elektronické formuláře, elektronická podání a venkoncem určitá unifikace ve způsobech a formách, jimiž se ostatní procesní subjekty obracejí na insolvenční soud.

Jenže zatím se to s tím ulehčením jaksi zadržává...

Rád bych k těm šťastným insolvenčním zítřkům, na které všichni čekáme, přispěl svou troškou, předkládám tedy k uvážení svůj pohled na problematiku formulářů a na nich obsažených podpisů, s nímž se mnozí stále poněkud „perou“.

Změny podle akreditační novely

Shrnu nejprve, co k tomu říká insolvenční zákon. Insolvenční správci (a společně s nimi rovněž další osoby) činí podání včetně příloh v elektronické podobě do datové schránky soudu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem (podrobněji vizte § 80a odst. 1 InsZ). V případě, že podání není takto učiněno, jedná se o vadu podání – a totéž platí i tehdy, není-li učiněno na stanoveném formuláři (srov. § 80a odst. 2 InsZ). V některých případech je potom třeba opatřit dlužníkův podpis i na podání, které není podáním dlužníkovým – tak je tomu u záznamu o jednání s dlužníkem ve zprávě o přezkumu (vizte § 410 odst. 2 InsZ). Totéž ustanovení obsahuje ještě jednu piškuntálii – tou je podpis dlužníka u jeho stanoviska k tomu, zda popírá nebo nepopírá každou z přihlášených pohledávek uvedených v seznamu přihlášených pohledávek podle § 189 odst. 1 InsZ. Zpráva o přezkumu i seznam přihlášených pohledávek jsou podání formulářového typu, jejichž náležitosti stanovuje prováděcí předpis[3] (srov. § 431 písm. a) InsZ), a protože jsou podáními insolvenčního správce, lze o nich hovořit také jako o elektronických podáních se stanoveným formulářem (srov. § 80a odst. 1 a § 431 písm. e) InsZ) – seznam přihlášených pohledávek je nadto podáním, které se předkládá pouze na elektronickém formuláři (vizte § 189 odst. 4 InsZ).

Pro úplnost dodejme, že akreditační novela přinesla změnu u čtyř podání, která napříště mají mít – podle výslovné zákonné úpravy – podobu elektronického formuláře. Na portálu ministerstva[4] je však dohromady třináct nových formulářů a všechny jsou v podobě elektronického formuláře. S výjimkou čtyř již zmíněných podání (dohromady představují šest formulářů) nejsou ostatní formuláře v této podobě elektronického formuláře pro insolvenční správce podle insolvenčního zákona povinné.

Podpisy dlužníka

Dlužník musí podle insolvenčního zákona podepsat záznam o jednání s dlužníkem a svoje stanoviska k tomu, zda popírá nebo nepopírá přihlášené pohledávky.

Povinný elektronický formulář seznamu přihlášených pohledávek sestává ze tří dílčích formulářů – přehledového listu a přezkumných listů pro zajištěné a nezajištěné věřitele (srov. § 9 odst. 1 vyhlášky č. [191/2017](#) Sb.). Přílohou tohoto formuláře potom je přehled přihlášených pohledávek s uvedením toho, zda dlužník pohledávku popírá nebo nepopírá (vizte § 9 odst. 6 téže vyhlášky; podle portálu

ministerstva a dále také „prohlášení dlužníka“).

Aplikační praxe se v současnosti rozchází v tom, který formulář (či které podání nebo kterou přílohu některého podání) má dlužník podepsat ve smyslu § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, aby bylo zřejmé jeho stanovisko k případnému popření přihlášených pohledávek. Někdy se požaduje podpis na přehledovém listu, někdy na všech přezkumných listech, někdy na prohlášení dlužníka. Jednota není ani v tom, zda si má insolvenční správce ponechat podepsaný originál (nebo stejnopis?) a odeslat insolvenčnímu soudu elektronický formulář nepodepsaný, nebo zda má zasílat sken s podpisy, nebo zda má zaslat dokonce elektronickou verzi dokumentu po autorizované konverzi.

Formulace obsažená v § 410 odst. 2 insolvenčního zákona po mém soudu připouští dva ze zmíněných výkladů toho, který formulář má dlužník podepsat. Jak v přezkumných listech, tak v prohlášení dlužníka je výslovně uvedeno, zda dlužník pohledávku popírá, nebo nepopírá, proto se domnívám, že podpis dlužníka na těchto formulářích splní požadavek kladený zákonem. V přehledovém listu informace o ne/popření dlužníkem výslovně uvedena není a tento formulář je toliko jednou z částí seznamu přihlášených pohledávek, proto soudím, že podepsání pouze přehledového listu není z hlediska požadavku § 410 odst. 2 insolvenčního zákona dostačující.

Mám za to, že by bylo vhodné, aby se aplikační praxe sjednotila na výkladu, že podpis dlužníka má být obsažen na formuláři prohlášení dlužníka (tento formulář bude nadto v zájmu přehlednosti přejmenován na přehled stanovisek dlužníka). Přezkumné listy jsou čistě podáním insolvenčního správce, jsou komprimátem informací o popření pohledávky, přičemž tyto informace pocházejí z různých zdrojů - přímo od insolvenčního správce, z popěrných úkonů věřitelů nebo od dlužníka, který svoje stanovisko sděluje při osobním jednání s insolvenčním správcem k přezkoumání přihlášených pohledávek. Formulář prohlášení dlužníka sice také patří k podání insolvenčního správce, ale obsahuje toliko informace o ne/popření pohledávky ze strany dlužníka. A právě díky obsahu (jeho omezenosti pouze na informaci o popírání dlužníkem) je formulář prohlášení dlužníka vhodnější rovněž z hlediska procesní (a administrativní) ekonomie. Prohlášení dlužníka je nepovinným formulářem, který byl připraven právě za účelem koncentrování stanovisek dlužníka k přihlášeným pohledávkám. Jako nepovinný formulář může být rovněž podepsán dlužníkem, insolvenčním správcem naskenován a (jako příloha podle vyhlášky č. [191/2017](#) Sb.) vložen a odeslán jako příloha - například do formuláře přehledového listu.

Uvedený způsob podepsání a odeslání k insolvenčnímu soudu podle mne platí rovněž pro záznam o jednání s dlužníkem, který má dlužník také podepisovat. I v tomto případě se jedná o nepovinný formulář, který může insolvenční správce vytisknout, dát dlužníku podepsat, naskenovat a následně vložit jako přílohu do formuláře zprávy o přezkumu, jejíž součástí má tento záznam být.

Autorizované konverze

Dosud jsem hovořil o skenech - prostých elektronických kopiích dlužníkem podepsaných formulářů/dokumentů. V praxi se objevují případy, kdy někteří insolvenční soudci požadují předkládání formulářů s podpisy dlužníka po provedení autorizované konverze. S tímto požadavkem se neztotožňuji, nejen z toho důvodu, že insolvenčnímu správci znemožňuje učinit podání ve formě elektronického formuláře a že představuje významné administrativní (a v některých případech rovněž finanční) náklady.

Podstatou autorizované konverze totiž je zajištění rovnocennosti výstupu konverze jako elektronické kopie (či stejnopisu) s původním dokumentem, z něhož vznikl, a to především z hlediska právních účinků takových dokumentů (srov. § 22 odst. 2 a 3 zákona č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Z tohoto hlediska odpovídá vidimaci listin. V obou případech

tedy jde o potvrzení toho, že obsah původního originálu se shoduje s obsahem předkládaného dokumentu. Z hlediska formulářů autorizovaná konverze potvrzuje, že podpis, který se nachází na elektronické kopii došlé insolvenčnímu soudu, se nachází rovněž na listinném originále založeném ve spisu insolvenčního správce. O tom, zda se jedná o podpis dlužníka, však nevypovídá vůbec nic.

Ohledně podpisů dlužníka na formulářích podávaných insolvenčním správcem se nejedná o nic jiného než o problematiku hodnocení důkazů. Mám za to, že insolvenční správce jako zvláštní procesní subjekt, na nějž zákonodárce přenáší nikoliv nevýznamné úkoly v insolvenčním řízení (a tedy rovněž výkon veřejné moci), by měl ze strany insolvenčního soudu požívat jisté důvěry. Jestliže tedy insolvenční správce činí v elektronické podobě podání, které má být rovněž podepsáno dlužníkem (jenž toto podání nečiní), domnívám se, že není rozumného důvodu, abychom *a priori* předpokládali, že podpis na něm obsažený se nenachází na listinném originále.

Autorizovaná konverze má po mém soudu své místo toliko tam, kde insolvenční zákon považuje podpis za natolik důležitý, že k němu stanoví požadavek jeho úředního ověření. V podobě výstupu autorizované konverze by měly být v oddlužení požadovány zejména tyto dokumenty: plná moc k podání insolvenčního návrhu, příp. spojeného s návrhem na povolení oddlužení (srov. § 97 odst. 3, § 390 odst. 1 a § 390a odst. 1 InsZ), darovací smlouva a smlouva o důchodu (srov. § 392 odst. 3 InsZ) a souhlasné prohlášení manželů (srov. § 394a odst. 2 InsZ).

David J. Hošek,

koordinátor insolvenční legislativy, Ministerstvo spravedlnosti

---

[1] Zákon č. [64/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[2] Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, (v textu dále také jen „InsZ“).

[3] Vyhláška č. [191/2017](#) Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č. [311/2007](#) Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

[4] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)

- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)